బలహీనుడి తొలిరేయి

ఎన్. వి. ఎస్. చలపతి

విషాదం, వేదన మానవ జీవితానికి సహజ పరిణామాలు. కాకపోతే వేదన రోదన కావడం బలహీనత. ఈ బలహీనత ఆడదానికే పరిమితం కాదు; మగవాడు కూడా ఏడుస్తాడు. మనసెంతో బలహీనపడిపోతే గాని, మగాడి దుఃఖం కళ్ళను జారదు.

జగత్తునంతా తన కౌగిట మూసిన విశాకన్య ఒడి తడిసిం దా రేయి. పవ్వడి సేయక ఉండి ఉండి చిరుగాలి ఉలికి ఉలికి పడుతూన్న చలిరాతిరి, కార్పొరేషన్ దయనీయావస్థను చాటుతూ వీథిలోని దీప స్తంభం తాలూకు గుడ్డి వెలుతురు మగతగా ఆవరించిన గదిలో పతి ఏడ్చాడు. ఎన్నాళ్ళుగానో అతడి హృదయాంతరాళాల్లో గూడు కట్టుకుని ఎదను తడుపుతూన్న దుఃఖం మంచుకొండ ఒక్కసారిగా బద్దలై కరిగి నీరయినట్లు అతడి కళ్ళను ఉబికి జారి చెంపల్ని తడిపింది. తలగడను తడిపింది.

పతి అర్భకుడేం కాదు. పాతిక సంవత్సరాలు పైబడిన వయసున ఎదిగిన వాడు. చీకటి వెలుగుల చిద్విలాసమే జీవితమని ఎరిగిన వాడు. దుఃఖానికి మూలం దరిద్రమని తెలిసినవాడు. పది మందికి చెప్పగలిగిన వాడు. అయినా, పతి ఏడ్చాడు. కోర్కెలు వయసును లోబరుచుకుంటే తప్పు చేయలేని బేలలా ఏడ్చాడు. అతడి గుండెలో గుబులుగా రేగిన విషాదం ఆ గది నాలుగు గోడల మధ్య నిస్పృహాయంగా నలిగింది.

జీవితంలో ఆరాటం, పోరాటం మనసు గుర్తిస్తున్న వేళల్లో పతి సాధన మొదలెట్టాడు. అది ఏ బాలమురళితో పోటీ చేయడానికో కాదు. మరే దారాసింగ్ తోనో తలపడ్డానికీ కాదు. లౌకిక ప్రపంచంలో మనసును తెంచుకోవడానికి. అనుభూతుల్ని, కోర్కెల్ని మనసేమీ ఉంచుకోకుండా, పెంచుకోకుండా ఉండేందుకు సాధన మొదలెట్టాడు. వాయువేగాన ఎదిగిపోతున్న నాగరికత మధ్య, మోజుల్ని మరింత తీవ్రం చేసేలా జీవితంలో పెరుగుతున్న ఆకర్షణల మధ్య అతడి సాధన ఆ పదంలోని మొదటి అక్షరం దగ్గరే తిరగ వాల్చేసింది. ఏ కృష్ణశాస్త్రి లానో, మరే కీట్సులానో అతడు ప్రకృతిలోకి పరుగులు తీసి కవితలు చిలకలేదు. అనుభూతుల్ని గీతాలుగా పేర్చలేదు. జీవించడం కోసం అతడు కృషి చేయాలి. పరిసరాల కఠినంగా సాగించలేని బ్రతుకు సాధనలో అత డాశించిన మనో నిర్లిప్తత నీటిమీది వ్రాతయింది.

పాణీ ట్యుటోరియల్‌లోని బిగ్ బెన్ పది గంటలు మోగించింది. తల ఎత్తి మట్టూ చూశాడో మారు పతి. రాత్రి విశ్రాంతి తాలూకు మగత పొరలను పిడిపట్టు లేదు ఆఫీసింకా. అంత పెద్ద హాలులో అత నొక్కడే. చాలాకాలంగా ఆ కాలేజీలో స్థిరమంగా పనిచేస్తున్నవా రిరువురే. ఒకటి—బ్రిటిషు వాడు తయారు చేసిన ఆ పాతకాలపు గడియారం; మరొకటి—చాలామంది విసుగులకు, విసుర్లకు గురై తుప్పుపట్టిన భాగాలతో భయంకరమైన సంగతులు వేసే రెమింగ్టన్‌ని చిన్మయానందంగా కదిలిస్తుండే పతి అనే జీవ పదార్థం.

పదకొండు గంటలప్పుడు టైప్ చేసిన హాస్టల్ బాలెన్స్ షీట్ మీద సైన్ చేయించుకుని ప్రిన్సిపల్ రూమ్ లోంచి బయటపడ్డప్పుడు వైదేహి పలకరించింది: "రాత్రి నిద్రలే దేమిటె?"

"అంటే?" ఆగి ప్రశ్నించాడు పతి.

"కండ్లు ఎర్రగా ఉన్నాయి."

"పెళ్ళికాని కుర్రాణ్ణి మీరలా అడగకూడదు!" తమకు కొద్ది ఎడంలో నిలిచి ఓపెన్ చేసిన మెయిల్ బాక్స్ లోంచి ఆ రోజు టపా తీసి చూస్తున్న రావ్ కేసి ఇబ్బందిగా చూశాడు పతి. తల ఎత్తి వెంటనే వైదేహి కేసి చూడలేకపోయాడు. లోపలేదో జోకు పేలినట్లుంది- ప్రిన్సిపల్ చక్రపాణి విరగబడి నవ్వుతున్నాడు విజిటర్స్‌తో. ఆతడు నవ్వినప్పుడు పర్వతాలు కదిలినట్లుంటాయి. అంత నిస్సంకోచంగా, స్వేచ్ఛగా నవ్వేవాళ్ళని చూసి పతి ఆశ్చర్యపోతుంటా డప్పుడప్పుడు.

రెండు క్షణాల తర్వాత మళ్ళీ పలికింది వైదేహి: "ఆరోగ్యం చాలా ముఖ్యం, పతి!" రావ్, రావ్‌లాంటి వాళ్ళు ఆమెకు కొత్త కాదు.

"ఆశ ఉన్నవాడికి అది చాలా ముఖ్యం. కాదన్ను." బలహీనంగా నవ్వాడు పతి.

"పసివాడిలా మాట్లాడక." వైదేహికి తెలుసు తను తరిచి పొడిగిస్తే అతడు దొరికిపోతాడని. కానీ, తన ముందు అతడు చిన్నబోవటం ఆమె కిష్టంలేదు. అత నొక్కడే ఆ కాలేజీలో ఆమె కిష్టమైన స్నేహితుడు. ఆమె ట్యూటర్‌గా పనిచేస్తున్నా ఆఫీసులో పనిచేసే పతి ఒక్కడే ఆమెకు దగ్గర చేసుకోవాలని పించిన వ్యక్తి. పతి కూడా ఎవరితోనూ పెద్ద ఆత్మీయంగా మాట్లాడడు. అతడికి సానుభూతి కావాలి. అతడికి తెలియదు అది బలహీనతని.

"నీకు తెలుసు, వైదేహీ, నే కొన్ని రాత్రుళ్ళు నిద్రపోనని. రాత్రి ఉత్తినే ఏడుపొచ్చింది. నెర్వస్ గదూ?"

"దుఃఖం మనసుకు ప్రశాంతత నిస్తుం దనుకుంటున్నావా?"

"ఉహూఁ, గుండెను తేలిక చేస్తుంది."

"ఎప్పుడూ శిశిరమే ఉండదు, పతీ. వసంతం వస్తుంది."

"నిజమే!" పతి గొంతులో నిస్పృహ. "వసంతం లేని దెప్పుడు? .. కలల్లో!"

చాలా క్షణాలు మాట్లాడలేదు వైదేహి.

ఫస్ట్ అవర్ బెల్ మోగడంతో మెట్రిక్ జూనియర్ సెక్షన్ కేసి వెళ్ళింది వైదేహి. పతి వెళ్ళి తన సీట్లో కూర్చుని హాస్టల్ ఎక్స్‌పెండిచర్ ఫైల్ తెరిచాడు.

"పతీ! యు ఆర్ లకీ." సగం తెరిచిన సొరుగులో ఉంచి చదువుతూన్న సెక్స్ మాగజైన్ నుండి చూపులు మరల్చి పలికాడు రావ్.

"అంటే?" ఫైల్‌లోంచి తల ఎత్తి చూశాడు పతి.

"కట్టుకున్న పెళ్ళాం కూడా అడగదు కదోయ్ అన్ని యోగక్షేమాలు! అందుకే శృంగారం ప్రియురాలిదే నన్నాడు శాస్త్రకారుడు."

చెప్పలేని జుగుప్స కలిగింది పతికి, రావ్ మాటలకు. "రెండును మూడు చెయ్యడం నీకు బాగా చేతనవును. మనుష్యుల మధ్య మాటలకు, సంబంధాలకు నీకు తెలిసిన భాష్యం అదొక్కటే."

"అయితే, తను పతివ్రతంటావా?"

అసహ్యంగా చూశాడు పతి అతడి కేసి.

"ఎక్స్‌ట్రీమ్లీ సారీ, రావ్! నాకు చెవిటి వాళ్ళ ముందు శంఖమూదటం అలవాటు"

పతిని విడిచి రావ్ తిరిగి చదువుతూన్న పుస్తకంలో తల దూర్చాడు. రావ్‌ని పతి మాత్రం వదిలించుకోలేకపోయాడు. అతడి మాటలు ఇంకా పతి మనసున గిల్లెడుతూనే ఉన్నాయి. అసలు పతి కో పెద్ద అలవాటు — అతి చిన్న వాటిని కూడా అతి పెద్దవిగా చేసి ఆలోచించి అలిసిపోవటం.

* * *

"పతీ,

మనసు బాగాలేదంటూ రాశా వామధ్య. ఓ సారి మద్రాస్ రాకూడదూ? బావ కూడా రమ్మని పదే పదే చెబుతున్నారు. మా కొత్త కాపురానికి నువ్వే మొదటి అతిథివి కావాలని కోరుకుంటున్నాము. మేం అశిస్తున్న ఆనందం, సరదా వృథా కావని ఆశపడుతున్నాం. వైదేహివి అడిగినట్లు చెప్పగలవు.

—శారదా శ్రీరామ్."

"నిజం, వైదేహీ, నా దగ్గరా ఓ ఆడపిల్ల ఉంటే ఎంత బాగుండును అనిపించింది."

ఉత్తరం చదివిన వైదేహి పతి మాటలకు సన్నగా నవ్వి ఊరుకుంది.

"నాకు జీవితం కలల్లోనే మిగిలిపోతుందేమో, వైదేహీ?!" తిరిగి అతడి గొంతులో ఏదో చెప్పలేని నిస్పృహ.

"చిన్న విషయాల్ని కూడా అంధ్రు బాటుకు దూరంగా ఆలోచించడం నీకు బాగా అలవాటు."

"అలవాటు కాదు. కనుపిస్తున్న నిజం."

"తయారు చేసుకున్న మాటలతో ఎంతకాలం మాట్లాడగలవు, పతీ?" వైదేహికి తెలుసు అతడు ఎదుటివారి ఓదార్పులో కరిగిపోతాడని, కానీ, అతడికి తెలియదు అది పెద్ద బలహీనతని.

కొద్ది క్షణాల మౌనం తరవాత—
"మద్రాస్ వెడతావా?" అని అడిగింది పతిని, సిటీ బస్ స్టాపింగును చేరుకుంటున్నప్పుడు.

"మనస్శాంతికోసమైతే అది అంత అవసరం కాదు."

"పోనీ మార్పుకోసం. ఎదురుచూసే ఆత్మీయులకోసం."

"వెడతాను. రొటీన్ లైఫ్ కూడా విసుగేస్తోంది. రిలీఫ్ కొన్ని గంటలయినా కావాలనిపిస్తోంది, వైదేహీ!"

"అబ్బ, ఇన్నాళ్ళకి విశ్రాంతి అవసరాన్ని గుర్తించావు. ఆల్‌రైట్. సరదాగా కాలక్షేపం చేసిరా." ఎక్కవలసిన సిటీ బస్ రావడంతో పరుగులాంటి నడకతో జనంలో కలిసిపోయింది వైదేహి.

సిటీ బస్ కదిలిన వెంటనే పతి మెయిన్ రోడ్ సెంటర్ కేసి నడిచాడు.

* * *

"డిజప్పాయింట్‌మెంట్‌కి స్పెల్లింగ్ వెతుక్కోవలసి వస్తుందనుకున్నాను. ఇంత తొందరగా కరుణిస్తావనుకోలేదు" అంటూ సర్కార్ ఆగీ ఆగడంతోనే ప్లాట్‌ఫారమ్‌న ఎదురొచ్చిన శ్రీరామ్ ఆప్యాయంగా పతిని చేతులతో చుట్టాడు.

"చిక్కిపోయావు" అన్నది శారద, అతడి చేతిలోని సూట్‌కేసు అందుకుంటూ.

వాళ్ళిద్దరి ఆత్మీయతకు తడిసి ముద్దయ్యాడొక్కక్షణం పతి. ఏ నాటి స్నేహం తమది! జీవితంలో ఎప్పటికైనా స్థిరపడతానా అనుకున్న శ్రీరామ్ అసోసియేట్ డైరెక్టరయ్యాడు. శారదను పెళ్ళిచేసుకున్నాడు, కానీ కట్నంలేకుండా. మద్రాస్ లాటి మహానగరంలో కాపురం పెట్టాడు. మూడవ మనిషిని అతిథిగా ఆహ్వానించ గలుగుతున్నాడు. అదే సమయంలో తనకేసి ఓ క్షణం ఆలోచించుకోకుండా ఉండలేకపోయాడు పతి.

ప్లాట్‌ఫారమ్ దాటి బయటికొచ్చారు ముగ్గురూ.

"అక్కడే పనిచేస్తున్నావన్న మాట." పెరియమెట్ రోడ్డున టాక్సీలో వెడుతున్నప్పుడు అడిగాడు పతికేసి చూస్తూ శ్రీరామ్.

"ది సేమ్ లేజీ జాబ్." సగం మూసిన కళ్ళతో తలను నిటారుగా సీట్‌న జార్చాడు పతి. "యు నో ఐ హేవ్ నో అదర్ గో, రామ్!"

చాలా క్షణాలు పొడిపొడి మాటలతో గడిచాయి.

"అంతు తెలియని బ్రతుకు పోరాటంలో మనసులు స్తబ్దమైపోతున్నాయి" అన్నది శారద, ఆవరించిన కొద్దిపాటి మౌనంలో ఎటో చూస్తూ. "ఎప్పుడూ దిగులుపడి, నిరాశ చెంది సాధించేదేం లేదు కూడా."

"ఆ రెంటికీ అతీతమయ్యే గుండె దిటవు రాకు పేదు, శారదా!"

"సహజంగా ఎవరి గుండె దృఢంకాదు, పతీ! నిబ్బరం అలవరుచుకోవడంలో ఉంది."

"వైదేహి అలానే అంటుంది. కానీ, అది నాకు సాధ్యం కావడం లేదు."

"అతి ఆలోచన అందుకు మొదటి ప్రతిబంధకం." శ్రీరామ్ పలికాడు.

పతి జవాబు చెప్పలేదు. రోడ్డున దూసుకుపోతున్న చెట్లను, మనుషుల్ని చూస్తుండిపోయాడు.

"భవిష్యత్తు గురించి ఆలోచించడం తప్పుకాదు, పతీ! భయపడేంతగా ఆలోచించడమే మంచిదికు ముప్పు." తిరిగి పలికిన శ్రీరామ్ కేసి సాలోచనగా చూశాడు పతి. "యోగ్యతలు నుదుటి మీద కాదు, మనిషి తెగింపులో ఉన్నాయంటాను. మనిషి కొకోసారి మూర్ఖత్వము, మొండి

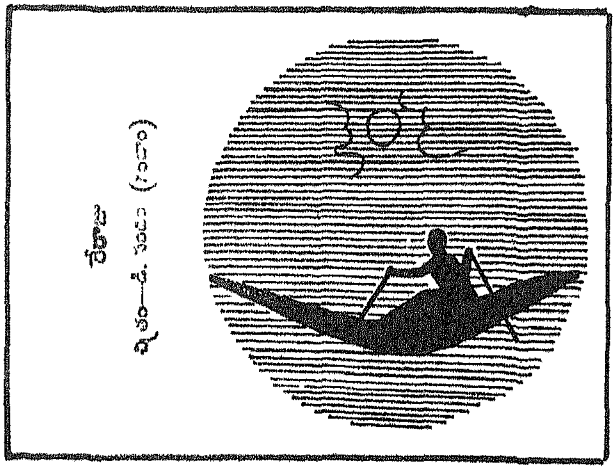

తనము కూడా అవసరం. ఆ రోజు అలా సాహసించకపోతే నా జీవితం తారుమారై ఉండేది. నిజమే. బాధలు పడ్డాను. విసుగుపడ్డాను. విరక్తి చెందాను. కానీ, నిర్ణయాలు బలమైనవైతే ఏదో దారి దొరక్కపోదు, పతీ!" మిత్రుణ్ణి వింటూండిపోయాడు పతి మౌనంగా.

ఆ తరవాత నాలుగు రోజులు ఆత్మీయమైన పరామర్శలతో, కొసరి కొసరి వడ్డింపులతో, నగరంలోని వింతలు విశేషాలతో, వెన్నెల రాత్రుల్లో కంబోసుకున్న కబుర్లతో, స్టూడియో షూటింగులతో సరదాగా గడిపాడు పతి, మిత్రుడి ఇంట. మరో వారం ఉంటానంటూ వైదేహికి ఉత్తరం కూడా వ్రాశాడు.

వచ్చిన అయిదవ రోజు నాటి సాయంత్రం స్నానానికి సిద్ధమవుతూ కుళాయి దగ్గర బకెట్ నింపుతున్నప్పుడు పరిచయమయిన తెలుగు దేశం నుంచి వచ్చి స్థిరపడ్డ ఇంటి యజమాని జయరామన్ పతిని పలకరించాడు — "ఇది విన్నారా?" అంటూ.

నీళ్ళు నింపిన బకెట్‌తో బాత్ రూమ్‌లో కెళ్ళబోతున్న పతి ఆగి జయరామన్ కేసి చూశాడు. "ఏ విషయం?"

"అదే. సెల్వరాజ్ లేడూ? ఎవరూ, అయిదో నంబరు వాటాలో ఉండే అమృతం మొగుడు. రాత్రి ఉరేసుకున్నాడు."

పతి కళ్ళు పెద్దవి చేసి చూశాడు.

"పది మందికి తెలిసి తలుపులు బద్దలు కొట్టారు. చచ్చిపోయాడు. కానీ, మాస్టారూ, రియల్లీ ఇట్స్ ఎ హెల్ లైక్ థింగ్."

సెల్వరాజ్ పతికి తెలుసు. శ్రీరామ్ ఓ రోజు స్టూడియో కాంటీన్‌లో పరిచయం చేశాడు. మౌల్డింగ్స్, సెట్టింగ్స్ డిపార్ట్‌మెంట్‌లో పనిచేస్తుంటాడు. 'బుద్ధిమంతుడు' అనే పదం తెలుగు నిఘంటువులో బహుశా అతడి లాటి వాళ్ళ కోసమే ఉత్పత్తయి ఉంటుంది. అతడు ఉరేసుకు చచ్చిపోయాడంటే నమ్మబుద్ధికాలేదు పతికి. అత డిక లేడంటే ఏదో వెలితిగా తోచింది.

"అయినా, చూడండి, చావకేం జేస్తాడు?" కలవరపాటుగా జయరామన్ కేసి చూశాడు పతి. "చాలీ చాలని జీతం. పెద్ద కోర్కెలున్న పెళ్ళాం. నిజానికి చిన్నవే. అతడికి పెద్దవి. ఏదో అప్పట్లో పెళ్ళయి పోయింది. ఉంటోంది మద్రాసు మహానగరంలో. ఇహ చెప్పాలా? చూసింది, చూసింది. ఆవిడ కాస్తా చక్కా ఎవరితోనో వెళ్ళిపోయింది. దానితో సిగ్గుతో చచ్చిపోయి ఉరేసుకున్నాడు." జయరామన్ మాటలు పతికి వినిపించడంలే. జయరామన్ చెప్పుకుపోతూనే ఉన్నాడు. "ఓ రకంగా ఆతడి భార్యదీ తప్పు కాదు. తల్లిదండ్రులు ఆడపిల్లల్ని అడిగే చేస్తారంటారా పెళ్ళిళ్ళు? అలా అని తల్లిదండ్రుల్ని తప్పు పట్టలేం. అభిప్రాయాలు అడిగి చెయ్యాలంటే మధ్య తరగతి ఆడపిల్లలు ఎదుటివారి మెడల్లో పసుపు తాళ్ళు చూసి సంతోషిస్తూ ఉండవలసిందే జీవితాంతం. అమృతం మధ్య తరగతి ఆడపిల్లే కావచ్చు. తన మొగుడుకి సంపాదన తక్కువేనని తెలుసు. కానీ, మనసు? లోపలి యోచనలు. మన స్థితిని బట్టి ఆలోచనలు ఉండవు. మొత్తంమీద ఎవర్నీ నిందించలేం."

చేతిలోని బకెట్‌ని కింద వదిలి బాత్ రూమ్‌లోకి పరుగెత్తి తలుపులు బిడాయించుకుని తనివితీరా ఏడవ్వాలనిపించింది పతికి. కానీ, నిలుచుండిపోయాడలాగే అచేతనుడై. జయరామన్ పతిని గమనించినట్లు లేదు. "చూడండి, మాస్టారూ, జీవితానికి పెళ్ళాం అవసరమే. కాదనను. కానీ, పెళ్ళాం అవసరాల్ని భర్తలేని వాడు ఆ అవసరం కల్పించుకోవడం మంచిది."

అప్పటికే జయరామన్ లాటి వ్యక్తులు అయిదో నంబరు వాటా దగ్గర చేరి బుగ్గలు నొక్కుకుంటున్నారు. చేతులు బారలు చాచి వ్యాఖ్యానాలు చేస్తున్నారు.

బాత్ రూమ్‌లో స్నానం చేస్తున్న పతి ఒంటిని చల్లని నీరు వేడిగా జారిపో సాగింది.

"అప్పుడే వచ్చేశావేం?" మరో వారం ఉంటానంటూ పతి రాసిన ఉత్తరం అందిన మరునాడే అతణ్ణి కాలేజీలో చూసి పలకరించింది వైదేహి.

"ఇంకో రెండు రోజులు కాదు, ఒక గంట ఎక్కువ ఉన్నా పిచ్చి పడుతుందేమో ననిపించింది" అన్నాడు పతి, కర్చీఫ్‌తో ముఖం తుడుచుకుంటూ.

వివరాలడగడానికి వెంటనే ప్రయత్నించలేదు వైదేహి. ఆఫీసు మానేజర్ రామ్మూర్తి ఏదో ఫైల్ వెరిఫికేషన్ కావాలంటూ హాల్లోకి ప్రవేశించడంతో మెల్లగా బయటకు తప్పుకుని స్టాఫ్ రూమ్ కేసి వెళ్ళింది వైదేహి.

* * *

ప్రిన్సిపల్ అనుమతి తీసుకుని, ఓ వారం రోజుల తరవాత పెద్దాలు తీసుకోవడానికి బజారుకి సాయంగా తీసుకెళ్ళిన పతితో 'దుర్గా'లో కాఫీ తాగుతున్నప్పుడు అడిగింది వైదేహి: "నాకో ప్రామిస్ చెయ్యగలవా?"

తలఎత్తి వింతగా చూసి కనుబొమలు కదిపి ఏమిటన్నట్లు కళ్ళతోనే అడిగాడు పతి.

ఖాళీ కప్పుని సాసర్న ఉంచుతూ చెప్పనన్నట్లు పెదాలు బిగించి తల ఆడించింది. "చేస్తానంటేనే చెబుతాను."

"నా పరిధులు నీకు తెలుసు. వాటిని దాటినదై ఉండదు. అవునా?"

"శకునాలు, సెంటిమెంట్లు నాకునచ్చవు."

"నో, నో. అలాంటిదేం లేదు. అది నా విశ్వాసం. అంతే. ఇంతకీ సంగతేమిటో చెప్పనేలేదు."

"ప్రామిస్." చేయి జాచింది.

పతి నవ్వాడు. "అవసరమా?!"

"సెంటిమెంట్స్." మృదువుగా తాకాడు వైదేహి చేతిని పతి.

"రేపు నువ్వు మా ఇంటికి గెస్ట్‌వి."

"ఏమిటి విశేషం?"

"గుర్తు లేదేమిటి? రేపు దీపావళి."

పతి మాట్లాడలేదు. "తప్పకుండా రావాలి. రాఘవ కూడా మరీ మరీ చెప్పాడు. సరదాగా గడుపుదాం. నీకు హాస్టల్లో ఆ గదిలో ఒంటరిగా ఏం తోస్తుంది చెప్పు?"

'రేపు దీపావళి. నిరాశా తిమిరాలను పారద్రోలి ఆశాదీపాలు వెలిగించుకునే అదృష్టవంతుల పాలిట వెన్నెలరేయి. రేపు దీపావళి.' పదే పదే మనసున గొణుక్కున్నాడు పతి. 'తన కెవరున్నారని తన పండుగ ఆనందాన్ని ఎవరితో పంచుకుంటాడని? ఎక్కడో కుగ్రామంలో అతడి రోగిష్టి తల్లి, పసుపు కుంకుమ పోయిన చెల్లెలు ఉన్నారు. అక్కడ తనకు పండుగా? తనకు ఊహ తెలిసినప్పట్నుంచీ అనుభవంతో ఆనందానికి ఆ ఇంటి నాలుగు గోడల మధ్య అర్థం కనిపించదు. రేపు దీపావళి. పండుగ. సంతోషం. సరదా. ఎవరికి?'

"పతీ!"

ఉలికిపడి వైదేహి కేసి చూశాడు. వత్తయిన జడ. కాటుక తీర్చి రెప్పల్ని ఒరుసుకుని నిర్మలంగా మెరిసే కను పాపలు. ఆప్యాయమైన సంస్కారాన్ని కదిలే చిన్ని పెదవులు.

"నే చెప్పుతాను నీకు, వైదేహీ?"

వైదేహి చెప్పలేదు తనేమిటో లెక్కకి.

బిల్లు చెల్లించి, కౌంటర్ దాటి రోడ్డుమీది కొచ్చినప్పుడు రిక్షా దిగి హోటల్లో కడుగెట్టబోయిన రాఘవ ఎదురొచ్చాడు.

"హలో, పతీ!"

"హలో, రాఘవ!"

స్నేహపూర్వకంగా కలుసుకున్న చేతులు, మృదువుగా నొక్కుకుని విడిపోయాయి.

"కాలేజీ మీదుగానే వస్తున్నాను. వైదేహి — చెప్పేసే వేమిటి?" అన్నాడు సిరిలోచనగా, వైదేహి కేసి కళ్ళార్పి చూస్తూ రాఘవ.

"లేదు.. మాటా పడుతుందేమో— ఎట్టి చెప్పానా?"

"ఎరీ! అయినా, నీకు ఇష్టంలేకపోయినా అతిథి దంపతులిద్దరూ ఆహ్వానించాలి. అది ధర్మం."

కాస్సేపు ఏవేవో విషయాలు మాట్లాడక, ఫ్యాక్టరీతో దిగిన రిక్షాలోనే తిరిగి వెళ్ళిపోతున్నాడు రాఘవ మరీ ఎటి చెప్పాడు "రేపు మార్నింగ్ వచ్చేసెయ్ తప్పకుండా పతి."

"ష్యూర్, ఐ డోంట్ మిస్సిట్."

రిక్షా కదిలిపోయింది. వారి ఆప్త గుండలు ఎకరి చెప్పారి అయినా పతి ఒంటరిగా గుండెల్లో మెయిన్ రోడ్ సెంటర్లో నడిచాడు గొడ్డి సెప్పు.

* * *

"దివ్వె కాంతిగా మూసుకో—మరుగు పడుతుంది."

"హెచ్చ నీ మొఖానికి బాగుంది, పతి. అచ్చు పాత్ర పెళ్ళికొడుకులా ఉన్నావు."

"అదే అలా ఉంటే నువ్వే నన్ను పెళ్ళికొడుకుని చేయాలి."

"నీ టేస్ట్ ఎవరి పోలిందో ... ఏ కవితో చెప్పిన ప్రేమ గీతమో ... దాశరథి రచన బాగుంది కదూ?"

"చాలా బాగుంది. సుబ్రహ్మణ్యం బాగా పాడాడు."

"నీ కెం ఇష్టం, పతీ?"

"అంతా ఇష్టం. అతడి పాటలంటే నాకు ప్రాణం."

"'అమృతం' చదివావా?"

"అనిసెట్ శైలి చాలా బాగుం టుంది."

"శరత్ అంటే చెప్పలేను, వైదేహీ. ఆవేశం వల అద్భుతం. విజయ, రాఘవ, వాళ్ళ తాంబూలం 'రూపి'కి అర్థం మరిచి పోయి."

"పనికొచ్చే పాయసం వడ్డించ వోయ్."

"హా ... వో ... రాఘవా ... వద్దు... ప్లీజ్ ... వైదేహీ!"

"ఇతను శర్మ అని నా కొలీగ్. కోపరేటివ్ ఇన్స్పెక్టర్. జోక్స్ వెయ్య డంలో ఘనపాఠి. పతి నా ఫ్రెండ్ క్లాస్‌మేట్."

"చర్చిల్ అరవైతొమ్మిదో జన్మ దినోత్సవాన్ని గ్రేట్ చేస్తూ ఓ ఫొటో గ్రాఫర్ ఆయన దెబ్బయ్యవ జన్మ దినోత్సవం రోజు కూడా ఫొటో తీసే అవకాశం అడుక్కున్నానంటే చర్చిల్ అతడ్ని ఏగా దీనా చూసి అతడికా అవకాశం ఉంటుందనే అనుకుంటున్నానంటూ చమత్కరించాట్ట."

కాసేపు నవ్వులు, శర్మ చెప్పిన జోక్స్‌కి.

"వైదేహీ! నువ్వూ, పతీ ఓ జట్టు. నేనూ, శర్మా ఓ జట్టు. త్రీ హండ్రెడ్ మాక్సిమమ్ కౌంట్."

"ఓడిపోతే ఉడుక్కోరుగా?"

"అంత ఎక్స్‌పర్ట్స్ మిటీ మీ ఇద్దరు! ఓ కె. ఒకరు భార్య; మరొకరు స్నేహితుడు. ఓటమి ... ఐ ఒపిన్, వైదేహీ!"

"శారద — ఇట్స్ బెస్ట్ ఇన్ సిటీ. ఏం, పతీ?"

"నో అబ్జెక్షన్."

"ఏదైనా హిందీ పిక్చరైతే..."

"బ్లడీ హిందీ మూవీస్. ఆల్ ఆర్ బ్రైట్స్. శారద ... ఇట్స్ వెరీ రేర్, వైదేహీ!"

ఆ రోజు రాత్రి పదిన్నర గంటల సమయాన ముగ్గురూ సినిమా విడిచాక లిబర్టీ కార్నర్‌లో మిగిలిపోయారు.

కొన్ని గంటల క్రితం అనుభవించిన జీవిత సౌందర్యం, ఆత్మీయత, సరదాను తుళ్ళిపడ్డ క్షణాలు తలుచుకుంటే పతి ఒడలంతా పులకరించింది ఆనంద పార వశ్యాన. అవి తిరిగి రావనుకుంటే కంట తడి మెరిసి ఏదో గుబులుగా తోచింది.

"ఈ జీవితం ఇక్కడే ముగిసిపోవాలి, రాఘవా!" పతి గొంతు జలుబుగా ధ్వనించింది.

"ఏమి టీ పిచ్చి?!" పతి భుజాల చుట్టూ చేతులు వేసి అనునయంగా పలికాడు రాఘవ.

"వచ్చి మీ కడుపున పుట్టాలి, రాఘవా! రక్తంతో రాసుకోవలసిన రోజు ఇది. నే మరిచిపోలేనిది. థాంక్స్ ఎ లాట్, మై ఫ్రెండ్ ... వస్తా ... బై."

'రాఘవకు వైదేహి ఉంది. శ్రీరామ్‌కి శారద ఉంది. కష్టసుఖాల్ని పంచుకో గలరు. సానుభూతి చూపగలరు. ఓదార్చ గలరు. పిల్లల్నివ్వగలరు. పున్నామ నరకం నుండి తప్పించగలరు. తనకు నీడ ఉంది. అనుక్షణం తన వెంటే ఉంటుంది. కానీ, అది తనకు నీడ నివ్వదు. తన సేద తీర్చదు. తనకీ ఇరవై ఎనిమిదేళ్ళు. తన జీవితంలోకి ఏ వైదేహీ, మరే శారదా ఎందుకు రారు? తన హృదయ ప్రాంగణంలో ఏ స్త్రీ ఎందుకు కాలూన లేదు? తానెందుకు తెచ్చుకోలేదు? వసువు లాడు కట్టి తనో ఆడపిల్లకు భర్త కాగలడు. భర్తంటే భరించేవాడని అర్థం, తను పోషించగలడా భార్యను? తనకొచ్చేది రెండు వందల జీతం. వంద రూపాయ ఇంటికి పంపించాలి. మిగిలిన వందలో గది అద్దె, భోజనం— తను జీవితాన్నేం ఖర్చుచేసుకుంటాడు?' పతి మనసు బాధతో రగిలింది. 'తన జీవిత మింతేనా? ప్రతి మనిషికి ఉండే తొలిరాత్రి, మలిరాత్రి తనకి కంతేనా? తను మనిషికాడు. గానుగెద్దు. తన జీవితంలో స్త్రీ లేదు. ఆమె నుంచి అందుకునే సుఖం, జీవితార్థం, తృప్తి తనకు గగన కుసుమాలు. తను ఆకాశాని కెగరలేడు. తనింతే. తన బ్రతు కింతే! ఇంతే! ఇంతే! ...'

దారంట పరధ్యానగా ఆలోచనలతో నడవసాగాడు పతి. మనసుని తొలుస్తున్న ఆలోచనల వేగం, నడక వేగాన్ని తగ్గించింది. నిశ్శబ్దతను ఘనీభవించిన బజార్లన్నీ మత్తుగా ఉన్నాయి. మందగించిన దీపాల కాంతి అసహాయుడి కంటి చూపులా ఉంది. రోడ్డు కిరువైపులా ఉన్న షాపుల అరుగుల మీద చలికి ముడుచుకుని పడుకుని మసక వెలుతుర్ని పరున్నారు నిరాశ్రయులు.

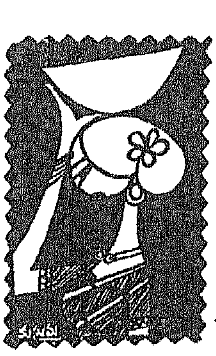

ఆలోకనం
చిత్రం—కుసుమ
(సిరిపూర్—కాగజ్‌నగర్)

"అబ్బ, ఉండు, మావా!"

"రాయే నీ సోకు మాడ. పొద్దువాలి పోయింది."

"ఇష్, సంపేత్తుండవ్ ... అసింట జరుగు కాత్త." ఓ షాపు క్రీనీడలో ధన్రధువం, ఋణధ్రువం తాలూకు సృష్టి ధర్మం.

పతి ఊపిరి బిగబట్టి నడవసాగాడు. 'తనొక్కడే తప్పుగా తలపోస్తున్నాడేమో? రిక్షావాడికి పెళ్ళాముంది. ముష్టివాడికి సంసారం ఉంది. వారందరూ పోషించడం లేదా? మరి తను? ఈ దేశంలో మధ్య తరగతి ఆడపిల్లలు కోకొల్లలు. తన కెవరో ఒకరు జీవిత భాగస్వామి కాలేరా?'

ఎప్పుడో ఒకప్పుడు అదృష్టం ప్రతివాడి గుమ్మంలో నిలిచి తలుపు తడుతుంది. కొంతమందికి ఆ సవ్వడే వినపడదు. మరికొందరు ఆలస్యంగా గుర్తిస్తారు. కొద్దిమందే వెంటనే అందుకుంటారు. పతి అదృష్టాన్ని ఇట్టే అందుకున్నాడు. అత డనుకోలేదు, హర్యానా రాఫిల్ టికెట్ కొంటున్నప్పుడు తన కది అదృష్టాన్ని మోసుకొస్తుందని. జీవితంలో లాటరీ వేయడం కూడా అతడి కదే మొదటిసారి. అత డా అదృష్టం వెంట తట్టిన మొదటి తలుపు చంద్రది.

"నమ్మలేక పోతున్నాను, బాబూ!" కళ్ళు విప్పారిస్తూ తల ఆడించింది. తమాషాగా కదిలిన చెవుల రింగులు బంగారు రంగు చెంపల్ని మృదువుగా తాకాయి.

"ఆ మాట చాలు, చంద్రా. ఇది నిజ మనడానికి. ఈ లోకంలో నమ్మలేని దొక్కటే, చంద్రా. అది నిజం!" అతడి గొంతున చెప్పలేని స్పందన. పతికి తెలియదు ద్వాపర యుగంలో మాధవు డొక్కడే రాధ నంతటి ఆర్ద్రతతో పిలిచేవాడని. "ఇన్నాళ్ళ చెలిమిలో ఏ నాడూ చొరవ చేసి నా జీవితంలోకి ని న్నాహ్వానించలేక పోయాను. ఈ రోజు నా గుండె నిండా ఎయిర్-కండిషన్డ్ గదు లున్నాయి. కార్లున్నాయి. పట్టు పరుపు లున్నాయి. ఖరీదైన కబుర్లున్నాయి. ముళ్ళులేని గులాబీ లున్నాయి."

"నన్ను చంపెయ్యి! ఆ మాటలనే దానికన్నా." కంపిస్తున్న పెదాలతో వెను దిరిగింది చంద్ర.

"పిచ్చి చంద్రా! నిన్ను చంపడమంటే నన్ను నేను సమాధి చేసుకోవడమే." చంద్ర అతడి గుండెల్ని చుట్టుకుంది. పతి చేతులు ఆమె నడుమును బిగిశాయి.

తలగడను దగ్గరగా లాక్కున్నాడు పతి.

కల కరిగింది. రోజూ పరుండబోయే ముందు అతడు కనే అనేకమైన కలల్లో అదొక భాగం. వాటికి మొదలూ, చివరా ఉండవు. ఎక్కడో మొదలయి ఇంకెక్కడో తెగిపోయి మరెక్కడో ముగింపు కొస్తాయి.

జీవితాన్ని అందంగా కలల్లో ఊహించడం తప్పు కాదు. కలల్లో జీవితానికి భ్రమసి, కరిగిన కల వెనక కళ్ళు తెరిచి కలతపడ్డం బలహీనతని, అది మనసుని దెబ్బతీస్తుందని పతికి తెలియదు.

* * *

"ఎన్నాళ్ళీ ఒంటరి జీవితం?"

ప్రిన్సిపల్ చక్రపాణి పెద్దమ్మాయి శైలజ పెళ్ళికి వెళ్ళి తిరిగి ఇంటిదారి పడుతున్నప్పుడు వైదేహి పలికింది. సాయం సమయం. కొద్ది నిమిషాల క్రితం చిరుజల్లు కురిసిన తాలూకు తడిసీ తడియని నేలను పెచ్చని ఆవిర్లతో అదో రకమైన వింత వాసన వేస్తోంది. ప్రకాశం చౌక్‌న తాపీగా ఓవర్ బ్రిడ్జి కేసి నడుస్తున్నారు వైదేహి, పతి. వారిరువురుని హడావుడిగా దాటుకుపోతున్నారు జనం.

"ఎవ రన్నారు నే ఒంటరినని? నా మనసునిండా కొన్ని లక్షల ఆలోచనలు. ఉండామనుకున్నా నన్ను ఒంటరిగా ఉండ నీయ వవి."

"నిజమే. కొన్ని లక్షల ఆలోచనలు. వాటిలో అర్థానికి మిగిలే వెన్ని?"

పతి మాట్లాడలేదు. వైదేహి తిరిగి పలికింది. "అధికమైన ఆలోచన, అక్కరకు రాని యోచన మనిషిని పిచ్చి వేస్తాయి. సైనైడ్‌కన్నా భయంకరమైనవి. జీవితం మీద దృక్పథాన్ని, మమతను నాశనం చేస్తాయి."

పాంట్ జేబులోంచి కర్చీఫ్ తీసి ముఖం తుడుచుకున్నాడు పతి. చాలా అలసటగా, అసంతృప్తిగా తోచింది పతికి. బ్రిడ్జి దిగువను కాన్వెంటు కెదురుగా ఉన్న బానర్స్‌న 'కోషిష్' పోస్టర్స్ అతికిస్తున్నారు.

"అతడి పేరు సెల్వరాజ్. సౌజన్యం మూర్తీభవించిన వ్యక్తిలా ఉంటాడు." ఒక్క క్షణం ఆగి చెప్పటం మొదలెట్టాడు పతి. "అతడి భార్య అమృతం. అతడు సినీ స్టూడియోస్‌లో ఆర్ట్ డిపార్ట్‌మెంట్‌లో పనిచేస్తుంటాడు. అతడితో జీవితం సరిపెట్టుకోలేక అతణ్ణి వదిలి ఎవరితోనో వెళ్ళిపోయింది. అంతే, అతడు ఉరేసుకున్నాడు."

"ఉరేసుకున్నాడా?"

కాసేపు మౌనం. మలుపు తిరిగి గాంధీ పార్క్ స్ట్రీట్ కేసి నడవసాగాడు.

"ఎందుకు?"

"భార్య కోరే కనీస జీవితా న్నివ్వలేక."

"అది పిరికితనం."

"జీవితంతో రాజీ పడలేకపోవడమే పిరికితనమా?"

"కాదనుకుని వెళ్ళిపోయిన ఆడదాని కోసం— భార్యే కావచ్చు— ప్రాణాల్ని తీసుకోవడం మూర్ఖత్వం. అలాటి మనుషులంటే నా కసహ్యం."

"కనీసం జాలి పడలేవా?"

"అర్థం లేకుండా చేతులారా వింత ప్రాణాలు తీసుకున్న వారిమీద జాలెందుకు పడాలి? అసలు నా దృష్టిలో అలాటి వాళ్ళ గురించి జాలిపడటం ఓ నేరం."

"ఇంట్లో కూర్చుని కథలు రాయి. చదవడానికి బాగుంటాయి."

ఆ తరవాత బాధ పడ్డాడు పతి. 'తనంత కటువుగా మాట్లాడకుండా ఉండవలసింది.'

"సారీ, వైదేహీ!" తొందరపాటుకు నొచ్చుకుంటూ మెల్లగా పలికాడు.

"నెవర్‌మైండ్, మై బాయ్!" మెత్తగా నవ్వింది వైదేహి.

మానిని మానసం

చిత్రం—కె. వైద్యనాథన్ (నైవేలి)

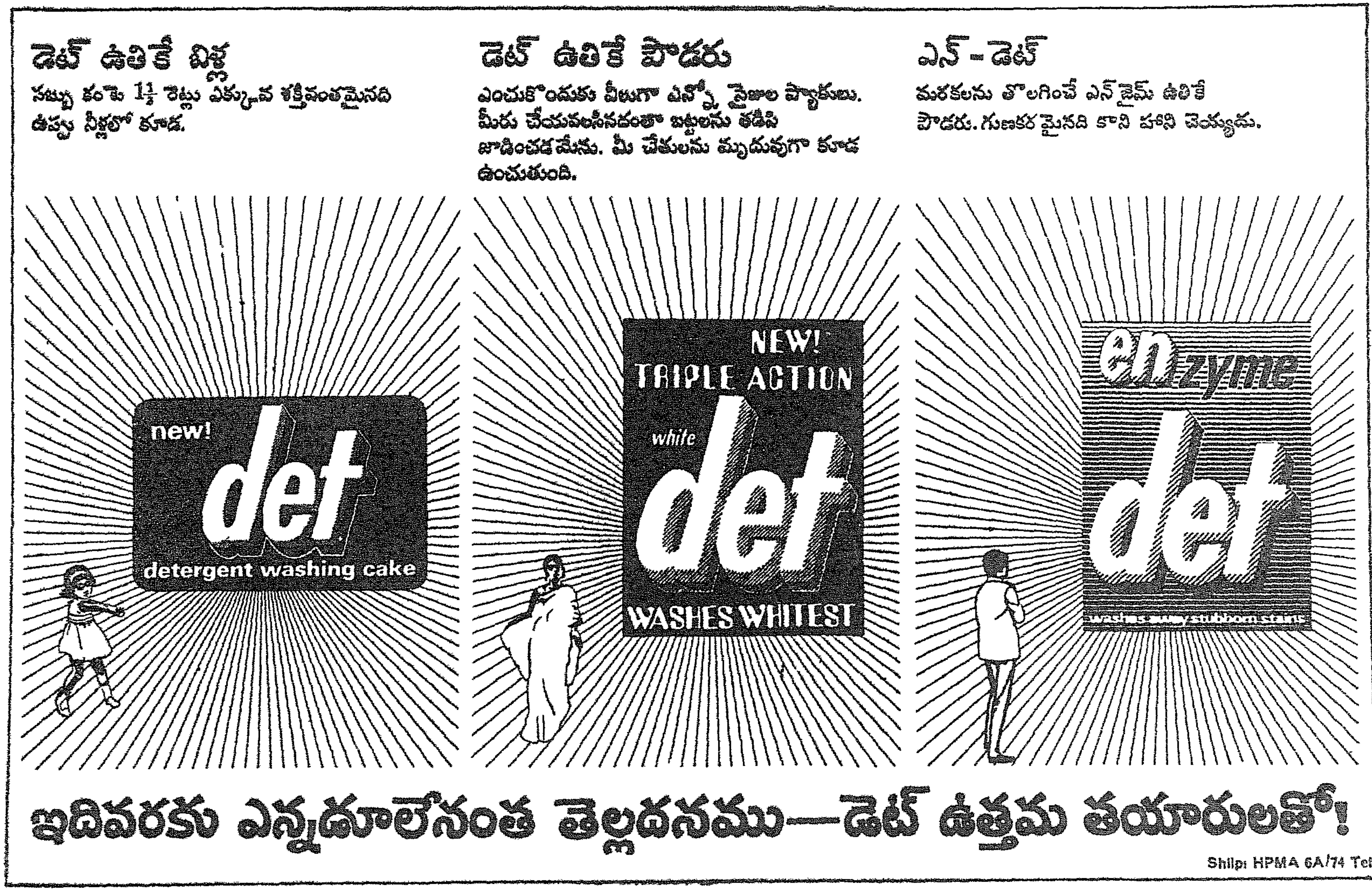
డెట్ ఉతికే బిళ్ల
సబ్బు కంటె 1½ రెట్లు ఎక్కువ శక్తివంతమైనది ఉప్పు నీళ్లలో కూడ.
డెట్ ఉతికే పొడరు
ఎంచుకోందుకు వీలుగా ఎన్నో సైజుల ప్యాకులు. మీరు చేయవలసినదంతా బట్టలను తడిపి జాడించడమేను. మీ చేతులను మృదువుగా కూడ ఉంచుతుంది.
ఎన్-డెట్
మరకలను తొలగించే ఎన్‌జైమ్ ఉతికే పొడరు. గుణకరమైనది కాని హాని చెయ్యదు.
new!
det
detergent washing cake
NEW!
TRIPLE ACTION
white
det
WASHES WHITEST
enzyme
det
washes away stubborn stains
ఇదివరకు ఎన్నడూలేనంత తెల్లదనము—డెట్ ఉత్తమ తయారులతో!
Shilpi HPMA 6A/74 Tel